

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ“

09.03.2024 г.

ТРЕТИ КЛАС

Време за решаване – 90 минути.

Име

Училище

Прочети внимателно информацията за Валери Петров и отговори на въпросите след нея.

Валери Петров е български поет и писател. Роден е на 22 април през 1920г. в гр. Варна. Завършва медицина и известно време работи като лекар. На 15 години издава първата си самостоятелна книжка „Птици към север“. През 1977 г. издава „Бяла приказка“. През 2013г. получава награда за принос към българската култура и разбирателството между нациите. Вписан е в списъка на Международния съвет за детска книга заради „Пет приказки“. Негови произведения са преведени на повече от двадесет езика. Според него „Поезията е царство на красотата, а красотата и добротата вървят ръка за ръка. Мислите и чувствата на поета намират пукнатинка в душата на читателя, за да пуснат семенцата на доброто в нея“.

1. Кога и къде е роден Валери Петров?

2. Заради кое произведение авторът е вписан в списъка на Международния съвет за детска книга?

3.Коя е първата му самостоятелна книга?

4. На колко езика е преведено творчеството му?

5. Извади съществителните умалителни имена от текста и определи рода и числото им.

6. Извади прилагателните имена от текста.

Прочети откъса от „Бяла приказка“ и отговори на въпросите към него.

Високо в бялата планина имало малка метеорологическа станция и в нея живеел един стар метеоролог*. Той бил съвсем сам и когато му оставало свободно време, си съчинявал разни приказки и стихотворения. Ето и сега, като гледал през прозорчето тихия сняг, който валял навън, той си бил намислил нещо и вече го пишел на машинката си върху опакото на един лист за метеорологическо съобщение. И това, което си бил намислил, започвало така:

*Над капчука в игли,
сред парцали мъгли,
по заспали ели
сняг вали, сняг вали.*

*Тук през целия ден
няма никой освен
един малък елен,
просещ хлебец от мен...*

Но като стигнал до това място, едно малко еленче почукало с рогца по стъклото:

— Това за ме-е-е-не ли е?

Метеорологът вдигнал очи от машинката.

— За те-е-е-бе! — казал той и продължил да пише.

— Ама аз не ти прося хлебец! — казало еленчето малко обидено.

— Зная! — казал метеорологът. — Само че не ми пречи, защото не мога да си я донамисля.

— Какво да донамислиш? — попитало еленчето.

— Е как какво? Приказката!

Като чуло „приказка“, еленчето подскокнало от радост:

— Ама и аз искам да играя в нея!

— Че ти вече играеш.

— Ама и ти тогава!

Метеорологът се усмихнал.

— Не, аз съм голям — казал той. И прибавил: — И тъжен.

— Нищо! — настояло еленчето. — Ще играеш голям и тъжен! А пък ние ще те развеселим!

— Малко се съмнявам — казал метеорологът. Но все пак прибавил: — Добре. Бързай надолу, че приказката почва!

— Как почва? — попитало еленчето.

— Ами така. Не виждаш ли? Не чуваш ли?

Еленчето се огледало: снегът бил спрял! Ослушало се: отдолу, иззад елхите, долитали детски гласове!

— Децата от училището са дошли на ски. — казал метеорологът. — Бягай на полянката! Много интересно ще бъде!

Той излязъл навън, за да очисти своите уреди от снега, който ги бил затрупал. Отворил сандъчето на единия, отворил на другия...

— А термометъра няма ли да погледнеш? — запитало го еленчето. То още не било тръгнало.

— Няма — казал метеорологът.

— Защо?

— Не е твоя работа. Какво разбираш ти от метеорология!

— Знам аз! — казало еленчето и заприпкало надолу. (А какво знаело, после ще разберем.)

И приказката започнала.

Автор: Валери Петров

**метеоролог – човек, който изготвя прогнозата за времето*

7. Кои са героите?

8. Кога метеорологът съчинявал приказки и стихотворения?

- а) когато бил сам и имал свободно време;
- б) когато бил тъжен и сам;
- в) когато имал свободно време и се чудел какво да прави.

9. Препишете двойките думи, които образуват римата от стихотворението в текста.

10. Къде вали снегът в стихотворението от откъса?

а) под капчука в игли,
след парцали мъгли,
под заспали ели... | б) зад капчука игли,
във парцали мъгли,
сред заспали ели... | в) над капчука игли,
сред парцали мъгли,
по заспали ели... |
|---|---|--|

11. От първия абзац на текста препиши ПЕТ епитета.

12. Кое лично местоимение от ед. ч. е пропуснато в текста.

Прочети внимателно маркирания откъс в текста и изпълни следващите задачи.

13. Препиши думите образувани с представка. Огради представката.

14. Извади по две същ. нар. имена от м. р., ж. р. и ср. р.

м. р.

ж. р.

ср. р

_____	_____	_____
_____	_____	_____

15. Извади пример за пряка реч /без авторова реч/.

Прочети следващите въпроси и им отговори.

16. На кой ред всички думи са написани вярно?

- А) сдание, футбол, сватба;
- Б) сборник, баскетбол, вършидба;
- В) сеитба, сделка, сговор.

17. На кой ред всички думи са написани вярно?

- А) подход, отговор, згъвам;
- Б) безстрашен, разчупя, подпис;
- В) шчупя, згрешил, безсчет.

18. Кое е вярно за думата *Рени* като част на речта?

- А) същ. соб. име, ж.р., мн.ч.
- Б) същ. соб. име, ж.р., ед.ч.
- В) същ. соб. име

19. На кой ред всички думи са сродни?

- А) мръсен, изцапан, гладен
- Б) вода, воденица, водоем
- В) студен, хладен, мразовит

20. На кой ред всички прилагателни имена са написани правилно?

- А) тънкостенна, конни, есени
- Б) рожденна, искрени, всеотдайна
- В) особено, свещено, бетонно

21. Кой е коренът в думите: *ожулен, ожулих, жулене* ?

- А) ожул Б) жулен В) жул

22. На кой ред всички думи са написани вярно?

- А) фастък, бубулечка, възтание
- Б) фъстък, буболечка, въстание
- В) фастък, буболечка, възстание

23. Колко са представките в думата *изпоцапах*?

- А) 1 Б) 2 В) 3

24. Открий и поправи правописните грешки. Препиши вярно сгрешените думи.

— Ас — казъло еленчето. Защото храсчето били неговите рокца. То излязло иззат пряспата и се преближило към котето.

— Няма да се пудигравам, че знаеш ли? — казало котето.

— Аз несе подигравам. Много хубаво беше — казало еленчето.

— Така може — казало котето. — Викай още!

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
 „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ“ – 09.03.2024Г.
 ГРАД ПЛЕВЕН
 3. КЛАС

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

ВЪПРОС	ОТГОВОР	ТОЧКИ	ОБЩО
1.	Роден на 22.04. 1920г. в гр. Варна.	1т.	1т.
2.	Произведението е „Пет приказка“.	1т.	1т.
3.	Книгата е „Птици към север“.	1т.	1т.
4.	На повече от 20/ двадесет езика.	1т.	1т.
5.	книжка – ж. р., ед. ч. пукнатинка – ж. р., ед. ч. семенцата – ср. р., мн. ч.	3т. – за вярно извадено умалително 2т – за правилно упределяне и на трите	5т.
6.	български, самостоятелна, бяла, българската, международния, детска	за всяко прилагателно име по 1т.	6т.
7.	метеорологът и еленчето	по 1т. за герой	2т.
8.	А)	1т.	1т.
9.	игли-мъгли; ели-вали; ден-освен; елен-мен.	по 1т. за всяка двойка римувани думи	4т.
10.	В)	1т.	1т.
11.	бялата, малка, стар, свободно, тихия /метеорологическа, метеорологическо/	по 1т. за всеки епитет	5т.
12.	Тя	1т.	1т.
13.	Излязъл; Очисти; Затрупал; Отворил; Погледнеш; Запитало	за всяка дума с вярно оградена представка по 1 т.	6т.
14.	м.р.– метеорологът, уреди, /снега, термометъра/ ж.р. – ски, полянката ср.р. – децата, училището, /сандъчето, еленчето/	по 1т. за всяко вярно същ. име	6т.
15.	- Децата от училището са дошли на ски. Бягай на полянката! Много интересно ще бъде! или - А термометъра няма ли да погледнеш?	1т.	1т.

16.	В)	1т.	1т.
17.	Б)	1т.	1т.
18.	В)	1т.	1т.
19.	Б)	1т.	1т.
20.	В)	1т.	1т.
21.	В)	1т.	1т.
22.	Б)	1т.	1т.
23.	Б)	1т.	1т.
24.	аЗ, казАло, храсТчето, роГца, иззаД, птУближили, да се, пОдиграваш, не се, викаЙ	по 1т. за всяка вярна поправка	10т.

Максимален брой точки - 60